

Savaşta hızla büyüyen çocuk

KAAN EGEMEN

Almanya 'sıfır saati'ni birkaç kez yaşadı. Bunlardan ilki, 1918'di; Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik ayrılan Almanya ordusundan hayatta kalan askerler, büyük bir utançla evlerine dönerken ülkede uzun bir sessizlik dönemi başlamıştı. Nazilerin sokak eylemleri ve 1933'te iktidara gelişiyle bozulan bu sessizlik, İkinci Dünya Savaşı'ndaki yenilginin tescillenmesiyle 1945'te nüksetmişti.

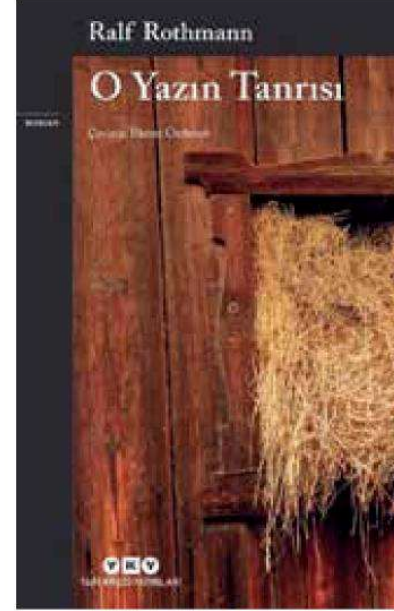
Ralf Rothmann, İkinci Dünya Savaşı'nın ilk dönemlerini anlattığı *Baharda Ölmek*'in ardından *O Yazın Tanrısı*'nda bu kez, savaşın bitimiyle yeniden yaşanacak sıfır saatine giden süreci, bir Nazi subayı olan eniştesinin çiftliğinde bulunan on iki yaşındaki Luisa'nın gözünden romanlaştırıyor.

Luisa ve ailesi, savaş sırasında bombalanan Kiel'den ayrılarak kente yakın bir kasabadaki çiftliğe yerleşiyor. İkinci Dünya Savaşı'nda fiilen yenilen ve bunun resmîleşmesini bekleyen

insanların tedirginliğini, küçük bir kız ve ailesi aracılığıyla anlatan Rothmann, çiftlik hayatının görece huzurlu yanını da resmediyor. Luisa, romanda ruh hâli gelgitli ve perişan ailenin gözlemcisi âdeta; kimi zaman dermansızlaşan kimi zaman şuursuzca hareket eden aile üyelerinin eylemlerini ve savaşın uçurumdan aşağı sürüklediği Almanya'da olup bitenleri anlamlandırmaya çalışıyor. Bu sırada kendisini kitaplara ve yaralı atların tedavisine veriyor.

Luisa ve ailesi, ablasının madalyalı Nazi subayı eşi sayesinde çatışmalardan uzak kalsa da savaşın yıkıcılığını kısa sürede tekrar yaşamaya başlıyor: Küçük kızın okulu bombalanıyor, yiyecek bulmada güçlük çekiyorlar ve son demlerindeki Nazilerin şatafatlı yaşamına tanık olup büyük bir çöküntünün içinde buluyorlar kendilerini. Çiftliğin sahibi Vinzent'in doğum günü kutlaması, tam da bu ikiliğin tasviri olarak karşımıza çıkıyor.

On iki yaşındaki Luisa'nın tanık olduğu dehşet manzarası, hem savaşın ölümcül kuşatıcılığını hem de utancını

O YAZIN TANRISI

Ralf Rothmann
Çeviren: İlknur Özdemir
YKY, 2021

ortaya koyması bakımından önemli. Rothmann, bu şekilde kurguyu ve gerçeği birleştiriyor.

Rothmann, 'O Yazın Tanrısı'nda, İkinci

Dünya Savaşı'nın ve Nazilerin sonu yaklaşırken toplumda yaşanan çöküşü, çocukların ve kadınların gözünden anlatıyor. Cephelerde doğrudan yer almamalarına rağmen, onların savaştan en olumsuz etkilenen kesim hâline gelişini yansıtan yazar, özellikle Luisa'nın saf yaklaşımını öne çıkararak romanı güçlü bir zemine oturtuyor. Bu şekilde kotardığı gerçekçi anlatım, kitabın her satırında kendisini hissettiriyor. Bu yaklaşım, savaşın bitimiyle hem çocukluğunu hem de hayallerini kaybeden Luisa'nın varlığıyla zirveye ulaşıyor.

'O Yazın Tanrısı', Rothmann'ın savaşa, savaşın toplumda ve bireylerin benliğinde açtığı gediklere yaptığı göndermelerin hayli baskın olduğu bir roman. Dolayısıyla uzak gibi görünse de aslında yakın geçmişte açılmış yaraların bir anlatımına girişen yazar; bu zaman diliminde yaşananlarla ve savaşın akıl dışılığının kişileri sürüklediği uçurumla hesaplaşıyor bir bakıma. Söz konusu hesaplaşmayı ise hızla büyüme zorunda kalan Luisa aracılığıyla gerçekleştiriyor.